

Nr 164.

Av herr Johansson, Johan, och herr Schedin, om viss ändring i 6 § av stadgan för fortsättningsskolan.

Enligt kungl. stadgan den 16 september 1918 för fortsättningsskolan skall kursen i fortsättningsskola för lärjungarna omfatta minst trehundra-sextio undervisningstimmar, förlagda utom den egentliga folkskolans ordinarie undervisningstid, och fördelas på minst två, i särskilda undantagsfall och efter prövning av skolöverstyrelsen högst tre årskurser, dock att undervisningstiden för årskurs, vare sig denna är förlagd i sin helhet till ett och samma kalenderår eller är fördelad på två på varandra följande kalenderår, i varje fall skall omfatta minst etthundratjugu timmar.

Dessa bestämmelser om en tvåårig obligatorisk fortsättningsskola betraktas, vad landsbygden beträffar, ganska allmänt såsom mindre lämpliga, en uppfattning som framförallt vunnit stor utbredning inom de skoldistrikt, där bestämmelserna redan börjat tillämpas. Steget från frivillig till obligatorisk tvåårig fortsättningsskola är långt, och den senare formens införande medför ej blott stora kostnader utan även betydande praktiska olägenheter. Dessa olägenheter ha sin huvudsakliga grund däri, att en stor del av landsbygdens ungdom är nödsakad att taga anställning av ett eller annat slag snarast möjligt efter slutad folkskolekurs, och de som ej taga dylik anställning behövas tidigt såsom hjälp i hemmen. Häri är även orsaken att söka till de svårigheter, som yppat sig på landsbygden att få barnen att besöka fortsättningsskola. Det allmänna missnöjet med den obligatoriska fortsättningsskolan, vilket säkerligen många skolråd på landsbygden, som tillämpat de nya bestämmelserna, haft stark känning av, härrör icke från oförståelse för skolans uppgift eller bristande intresse i övrigt utan har sin naturliga förklaringsgrund i för landsbygden säregna förhållanden.

Det torde emellertid förhålla sig så, att olägenheterna starkast framträda beträffande fortsättningsskolans andra årskurs. Även den ungdom, som senare ämnar taga tjänst, vistas ofta i föräldrahemmet det första året efter avgången från folkskolan i och för deltagande i konfirmationsundervisningen. Att de unga därefter under ytterligare ett år i realiteten skola vara förhindrade att taga tjänst och därmed försörja sig själva endast för sammanlagt 6 veckors skolgång förefaller vara ett för mindre bemedlade föräldrar alltför

tyngande krav, som bör lindras, innan bestämmelserna om fortsättningskolor träda i kraft i sin fulla utsträckning. Det är visserligen så, att ingen arbetsgivare kan hindra en i hans tjänst varande skolpliktig gosse eller flicka att besöka skolan, men ingen kan heller tvinga honom att anställa ett ännu skolpliktigt barn. Erfarenheten har också givit vid handen, att ungdom som är skyldig att besöka fortsättningsskolan, har svårt att erhålla anställning och bidra till sitt uppehälle.

Då sålunda bestämmelserna om obligatoriska fortsättningsskolor på landsbygden vid tillämpningen visat sig medföra betydande olägenheter, få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte i motiveringen till sitt beslut rörande anslag till folkskoleväsendet införa ett uttalande till Kungl. Maj:t, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om utredning rörande lämpligheten att ändra bestämmelserna i kungl. stadgan den 16 sept. 1918 för fortsättningsskolan 6 § så, att fortsättningsskola på landet må kunna anordnas på det sätt, att den omfattar endast en årskurs och minst etthundra-åttio undervisningstimmar, förlagda utom den egentliga folkskolans ordinarie undervisningstid.

Stockholm den 21 januari 1924.

Joh. Johansson,
Friggeråker.

Carl G. Schedin.